

TOPLUM RUH SAĞLIĞI HİZMETLERİ

Klinik Tecrübelerle

Uzm. Hemşire Saniye ÖZTÜRK

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ye aittir. Amlan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-472-3 Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Yayıncı Sertifika No
Toplum Ruh Sağlığı Hizmetleri 47518

Yazar Baskı ve Cilt
Uzm. Hemşire Saniye ÖZTÜRK Vadi Matbaacılık
ORCID iD: 0009-0004-0968-4880

Yayın Koordinatörü **Bisac Code**
Yasin DİLMEN MED058000

DOI
10.37609/akya.2899

Kütüphane Kimlik Kartı
Öztürk, Saniye.

Toplum Ruh Sağlığı Hizmetleri / Saniye Öztürk.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
136 s. : resim. ; 135x210 mm.
Kaynakça ve Ekler var.
ISBN 9786253994723
1. Tip--Hemşirelik

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanarak oluşturmaya, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Toplum ruh sağlığı merkezi deneyimlerimi paylaştığım bu kitapta ruhsal sorunları olan hastalara, onların fedakar ailelerine ve onlar için çabalayan, işini aşkla yapan ruh sağlığı çalışanlarına ithafen

ÖNSÖZ

Herkes için eşitliği savunan Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı, 2011’de Türkiye Sağlık Bakanlığı tarafından onaylanarak, tüm ülke içinde toplum ruh sağlığı merkezlerinin açılması kararı alınmıştır.

Ülke genelinde ilk Bolu’da, İstanbul Anadolu yakasında ise ilk Üsküdar’da yer alan Beylerbeyi Toplum Ruh Sağlığı Merkezi(TRSM) açılmıştır.

Multidisipliner yaklaşım sunan toplum ruh sağlığı merkezlerinde özellikle yeni işe başlayanlar için toplum ruh sağlığı yönergesi ve çalışma rehberi çıkarılmıştır. Bu kitap klinik tecrübeler ve uygulama örnekleriyle rehberi güçlendirmek ve farkındalık oluşturmak amaçlı hazırlanmıştır.

Emeği geçen herkese teşekkür eder, kolaylıklar dilerim.

İÇİNDEKİLER

KLİNİK TECRÜBELER

GİRİŞ	1
1/ HASTALIKLAR ÜZERİNE	3
*Şizofreni	3
*Bipolar bozukluk	6
2/ DAMGALAMA.....	9
3/ MAVİ AT'IN ÖYKÜSÜ	15
4/ TOPLUM RUH SAĞLIĞI MERKEZİ HİZMETLERİ	17
*Toplum ruh sağlığı merkezi nedir?.....	17
*Formlar	18
*İş-Uğraş atölyeleri	24
*Ev ziyaretleri	26
*Psikoeğitim ve sosyal beceri	28
*Psikososyal rehabilitasyon.....	30
*Ailelere yönelik	31
*Kurumlararası işbirliği.....	33
5/ PROJELER	35
*“Biz Birlikte Güzel Oluruz” projeleri	35
**Edebiyat Atölyesi	37
**Hayaller Atölyesi.....	44
***”İstikamet Biz Birlikte Güzel Oluruz” oyunu	45
**İşkur ile biz birlikte güzel oluruz	47

6/ UYGULAMADA ÖNEMLİ KAVRAMLAR.....	49
*Bağ kurma	50
*İçgörü.....	52
*Sosyal izolasyon	53
*Tedavi Uyumu	54
*Terazi Modeli.....	56
7/ OLGU ÖRNEKLERİ 1, 2, 3	59
8/ ÖNERİLER (Hastaya, ailesine ve ruh sağlığı çalışanına yönelik).....	65
9/ PSİKİYATRİ HEMŐİRESİ OLMAK	67
10/ TERMİNOLOJİK KAVRAMLAR	73

EKLER

Ek-1 TRSM Yönerge.....	75
Ek-2 TRSM alışma rehberi	95
Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri için alışma Rehberi.....	97
1. Merkeze kabul edilme.....	99
2. Merkezlerin amaç ve hedefleri.....	99
3. Merkezlerin yönetimi ve çalışma esasları.....	101
3.1 Hizmet sunum modeli.....	101
3.2 Personel	101
3.3 Çalışma saatleri	102
3.4 Sevkler	102
3.5 Risk değerlendirme ve yönetim ile ilgili politikalar.....	103
3.6 Hizmet alanlara ve ailelere yönelik bilgilendirme hizmetleri	106
4. Merkezin faaliyetleri.....	107
4.1 İşlevler Birinci basamak sağlık personeliyle alışma.....	107
4.2 Müdahaleler.....	112
4.3 İşbirliği ve bağlantılar.....	116

SONSÖZ	119
KAYNAKLAR.....	121
ÖZGEÇMİŞ.....	124

KLİNİK TECRÜBELER

**Umut; hiç bitmeyen bahar mevsimidir. İçine kar da yağar,
fırtına da kopar.**

Ama çiçekler hep açar...

“Mevlana”

KAYNAKLAR

1. Öztürk O, Uluşahin A. Ruh Sağlığı ve Bozuklukları 1, 11. Baskı. Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri; 2008. P.242-322.
2. Uzun Ö, Battal S. Şizofreni. İçinde: Kaplan & Sadock Klinik Psikiyatri. Aydın H, Bozkurt A,(Çeviri Editörleri). Kaplan & Sadock's Concise Textbook of Clinical Psychiatry. Sadock BJ, Sadock VA. 2. Baskı. Ankara: Güneş Kitapevi; 2005.p.134-54
3. Çam O, Engin E. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Sanatı. 1. Baskı. İstanbul: Medikal Yayıncılık; 2014. P.411-47.
4. Yıldız M. Ruhsal Toplumsal Beceri Eğitimi-Şizofreni Hastaları İçin. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Sosyal Psikiyatri Derneği Yayınları; 2011.
5. Çoban A. Şizofreni-Bin Parça Akıl. 2. Baskı. İstanbul: Timaş Yayınları; 2009.
6. Ketter TA. Diagnostic features, prevalence, and impact of bipolar disorder. J. Clin. Psychiatry 2010; 71(6): 14.
7. www.nimh.nih.gov/health/statistics/bipolar-disorder. (Erişim tarihi:19.11.2023)
8. Köroğlu E. DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru Kitabı. Ankara: Hekimler Yayın Birliği; 2013.
9. Townsend M.C. Essentials of Psychiatric Mental Health Nursing. Concepts of Care in Evidence-Based Practice. Fifth Edition, Canada, 2011.
10. Öztürk M.Orhan, Uluşahin A (2008) Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. 11.Basım, Ankara, Cilt 1,337-427.
11. Miasso, A.L., Monteschi, M. And Giacchero, K.G. Bipolar Affective Disorder: Medication Adherence And Satisfaction With Treatment And Guidance By The Health Team In A Mental Health.
12. Levin J. B., Krivenko A., Howland M., Schlachet R., Sajatovic M., Medication Adherence in Patients with Bipolar Disorder: A Comprehensive Review, CNS Drugs 2016, 30:819-835.
13. Hilty DM, Leamon MH, Lim RF,Kelly RH, Hales RE. A Review of Bipolar Disorder in Adults. Psychiatric Nursing, 2008; 22(3)113-126.

14. Açıkgöz F, Akkuş D. Ruhsal Hastalıklarda Damgalama ile Mücadele: Anahtar Rol Üstlenen Meslekler, 2018.
15. Çam O, Çuhadar D. Ruhsal hastalığına sahip bireylerde damgalama süreci ve içselleştirilmiş damgalama ve benlik saygısı. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*. 2012; 3(2): 61-6.
16. Korkmaz G, Küçük L. Internalized stigma and perceived family support in acute psychiatric inpatient units. *Archives of Psychiatric Nursing*. 2016; 30(1): 55-61
17. Çam O, Bilge A. Türkiye’de ruhsal hastalığa/ hastaya yönelik inanç, tutum ve damgalama süreci: Sistematik derleme. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*. 2013; 4(2):91-101
18. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı 2011-2023. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 847. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı; 2011.
19. Chan JY, Mak WW, Law LS. Combining educations and video-based contact to reduce stigma of mental illness: “The Same or Not the Same” anti-stigma program for secondary schools in Hong Kong. *Social Science & Medicine*. 2009; 68(8): 1521-6
20. Oban G, Küçük L. Damgalama erken yaşlarda başlar. Gençlerde ruhsal hastalıklara yönelik damgalamayla mücadelede eğitimin rolü. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*. 2011; 2(3): 141-8.
21. Gulliver A, Griffiths KM, Christensen H. Perceived barriers and facilitators to mental health help-seeking in young people: A systematic review. *BMC Psychiatry*. 2010; 141-8.
22. Hugginsa A, Weistb MD, McCallb M, Kloosb B, Millerb E, Gegeb MW. Qualitative analysis of key informant interviews about adolescent stigma surrounding use of school mental health services. 2016; 18(1): 21-32.
23. Prof. Dr. Mustafa Yıldız, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fak. Psikiyatri AD. Yayınlağığı yer Bireyden Topluma Ruh Sağlığı. Işık Sayıl (Editör). İstanbul, Erler Matbaacılık, s:151-164
24. Karşıdağ Ç, Taktak Ş, Alpay N. Yetiyitimi Kavramı ve Ruhsal Hastalıklarda Rehabilitasyon, *Düşünen Adam*; 2000, 13(4):225-230
25. Liberman. Yetiyitiminden iyileşmeye, Türkiye ve Sosyal Psikiyatri Derneği, 2011
26. <http://www.istanbulsaglik.gov.tr> (Erişim tarihi, 25.11.2023)
27. Dr. Nurdan Çetin, Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği, Prof. Dr. Rukuye Aylaz(Editör), Prof. Dr. Ayşegül Dönmez (Editör), İstanbul Tıp Kitabevleri, s:152-165

28. Prof. Dr. Meral Kelleci, Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği, Prof. Dr. Rukuye Aylaz (Editör), Prof. Dr. Ayşegül Dönmez (Editör), İstanbul Tıp Kitabevleri, s:247-269
29. Zeynep G, Aydın Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Uyku Sağlığının Korunmasında Uyku Hijyeninin Rolü ve Stratejileri,2018